**Золотоніська районна організація
Національної спілки краєзнавців України
Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Черкаського
національного університету ім. Б. Хмельницького**

КРАЄЗНАВЧИЙ КАЛЕНДАР ЗОЛОТОНІЩИНИ

ЮВІЛЕЇ

2026 рік

Черкаси
Вертикаль
2026

УДК 94(477.46-21Золотоноша)(058.3)”2026”
К 56

Рекомендовано до друку Президією правління Черкаської обласної організації НСКУ (протокол №1 від 10 січня 2026 р.).

Рецензенти:
В. М. Лазуренко, доктор історичних наук, професор, голова Черкаської обласної організації НСКУ;
А. Г. Морозов, доктор історичних наук, професор

Автор-упорядник кандидат історичних наук, доцент Г. М. Голиш

К 56 Краєзнавчий календар Золотоніщини: ювілеї. 2026 рік / авт.-упоряд. Г. М. Голиш. – Черкаси : Вертикаль, 2026. – 32 с.

У запропонованому виданні подано стислу довідку про історію й сьогодення Золотоніського району Черкаської області та календар найбільш вагомих ювілейних дат цього краю на 2026 рік. Акцентовано увагу на персоналіях, які залишили вагомий слід в історії Золотоніщини. Довідник адресовано краєзнавцям, освітянам, працівникам культури, управлінцям..

УДК 94(477.46-21Золотоноша)(058.3)”2026”

Видано за фінансової допомоги ПСП «Плешкані» (директор Л. І. Лисун)

Автор-упорядник вдячний за сприяння в укладанні календаря краєзнавцям В. Т. Поліщуку, О. І. Снітку, О. П. Ткаченку, В. М. Ямборській

© Г. М. Голиш, автор-упорядник, 2026.

ШТРИХИ ДО МИНУВШИНИ Й СУЧАСНОСТІ ЗОЛОТОНІЩИНИ

ВІЗИТІВКА РАЙОНУ

Золотоніський район знаходиться в північно-східній частині області й займає частину Придніпровської низовини. Златокраєм протікають річки Золотоношка, Кропивна, Супій, Сула, Чумгак та ще з десяток малих річок, які відносяться до Дніпровського басейну.

Загальна площа Золотоніського району нині становить 4246 кв. км, а населення – понад 129,5 тис. мешканців. До складу району входить 168 населених пунктів, об’єднаних у 11 територіальних громад: Золотоніську міську, Драбівську й Чорнобаївську селищні, а також Великохутірську, Вознесенську, Гельмязівську, Зорівську, Іркліївську, Новодмитрівську, Піщанську й Шрамківську сільські.

ДАЛЕКА МИНУВШИНА

Сліди життя на теренах краю з’явилися ще в часи палеоліту: біля с. Велика Бурімка виявлено стоянку мисливців на мамонтів, датовану близько 40 тис. р. до н. е. Одначе масова залюдненість краю припала вже на добу неоліту та енеоліту. Залишки поселень тих часів виявлено біля сіл Благодатне, Бузьки, Вереміївка, Домантів, Жовнине. Коробівка, Чехівка та ін. Сліди життя за бронзового віку віднайдено в районі сіл Благодатне, Домантів, Жовнино, Кедина Гора, Лящівка. Трапляються й археологічні об’єкти скіфської доби, зокрема біля Васютинець, Гладківщини, Мойсинець і Софіївки виявлено кургани, а скіфську кераміку – на більшості території краю. У долині Супою біля с. Піщане знайдено 15 високохудожніх античних бронзових посудин, датованих V – поч. IV ст. до н. е. Про торговельні та культурні зв’язки

наших предків із античним світом засвідчує й знайдена біля Благодатного амфора з Тири, а також лутерій (с. Піщане) і скарб римських монет (с. Ковтуни).

Ранньослов'янський період представлений у краї залишками поселень черняхівської та пеньківської археологічних культур. Зокрема, вони виявлені поблизу Бакаївки, Васютинців, Деньгів, Ірклієва, Крутьок, Шабельників. Археологи дослідили городища києворуської доби біля сіл Бубнівська Слобідка, Гельмязів, Золотоноша, Кропивна, Піщане, а також низку селищ.

Для захисту від кочових племен у краї була створена Надсулянська лінія оборони, опорними пунктами якої стали міста-фортеці Воїнь, Желді, Кизивер, Боромль, Лящівка. Окрім цього існувала й допоміжна, Надсупійська лінія оборони (місто Пісочен, городище біля сучасних Калеників, а також Ташань). Під час монголо-татарської навали 1239 – 1240 рр. край було сплюндровано, а всі міста-фортеці й городища стерті з лиця землі.

За литовсько-польської доби обабіч Дніпра постало велике земельне володіння князів Глинських (Глинщина). З другої половини XVI ст. у краї запанували князі Довмонти.

Золотоніщина стала однією з колисок українського козацтва, яке зародилося в XV ст. Козаки мужньо боронили рідну землю від спустошливих турецько-татарських набігів, боролися з польськими поневолювачами. На ті часи припадають і перші писемні згадки про Домантів (1535 р.), Золотоношу (1576 р.), Кропивну (1615 р.), Гельмязів (1616 р.), Богушкову Слобідку (1619 р.), Каленики (1622 р.).

Наші краяни взяли участь у козацько-селянських повстаннях кінця XVI – першої пол. XVII ст. Вони покозачувались і вступали до повстанських загонів С. Наливайка, Т. Федоровича, П. Бута, Я. Острянина. Під час цих визвольних змагань виникли Гельмязівська, Домантівська, Золотоніська та Піщанська сотні в складі Черкаського полку і Бубнівська – Канівського.

З початком Визвольної війни виникли Кропивнянський (полковник Ф. Джеджелій) та Ірклїївський (М. Телюченко) полки і в їхньому складі Бурімська, Васютинська, Вереміївська, Деньгівська, Канівецька сотні. Богушковослобідчанська сотня була в складі Черкаського полку. Козаки Золотоніщини взяли участь у всіх битвах Визвольної війни і особливо відзначилися в бою під Збаражем.

У добу Гетьманщини наш край став головним осередком антимосковського повстання козаків Переяславського полку 1666 р., яке охопило Богушкову Слобідку, Бубнів, Гельмязів, Золотоношу, Кропивну, Піщане та інші поселення. Продовжувалася й боротьба з турками й татарами. У 1692 р. кримчаки вдерлися до Кропивни, Золотоноші, Домантова, Бубнова та інших поселень і захопили сотні полоняників.

Козацтво Золотоніщини брало участь у Північній війні 1700–1721 рр. У XVIII ст. продовжувалося залюднення краю, виникли сотні нових поселень. З остаточною ліквідацією полково-сотенного устрою уводився загальноросійський поділ спочатку на намісництва, а потім на губернії, які ділилися на повіти. Від 1781 р. Золотоноша стала центром однойменного повіту Київського намісництва, 1797 р. – Малоросійської, а з 1802 р. Полтавської губерній.

КРАЙ У XIX – ПОЧ. XX СТ.

У першій половині XIX ст. продовжувало зростати дворянське землеволодіння. Найбільшими землевласниками краю були Барятинські, Безбородьки, Кочубеї, Томари, Лукашевичі, Кантакузени, Неплюєви. Далеко за межами краю став відомим маєток Ф. Мерінга «Великий Коврай», де застосовувалася 18-пільна система й функціонував кінний завод. Щодо соціально-станової структури людності Золотоніщини, то вона суттєво відрізнялася від населення Правобережжя насамперед переважанням коза-

ків: їх у повіті в другій пол. XIX ст. налічувалося 64,5 тис. осіб (чоловічої статі). Натомість кріпаків тоді було 55,5 тис., державних селян – 8,1, міщан – 3,2 тис., дворян – 1,6 тис.

При переважанні в економічній структурі краю сільського господарства, розвивалося й промислове виробництво, зокрема, спиртова, борошномельна й текстильна галузі. У 1896 р. став до ладу Золотоніський лікеро-горілчаний завод, 1902 р. – у повітовому центрі розпочав свою роботу паровий млин Зархина-Рабиновича, а ще в 1862 р. бельгійці відкрили в Драбові льонотіпальну фабрику. Розвитку торговельних зв'язків сприяло відкриття в 1897 р. вузькоколійної залізниці Бахмач – Красне, а в 1912 р. – Бахмач – Одеса.

Під час війни з наполеонівською Францією в Золотоноші формувалося дворянське ополчення, а в Горошині І. П. Котляревський формував козацький полк, куди увійшло багато козаків нашого краю. Краяни взяли участь і в багатьох інших війнах XIX ст. Зокрема, у війні з Туреччиною відзначився кошовий отаман Задунайської Січі Й. Гладкий (родом із Мельників).

Досить помітними в краї стали й події першої народної революції 1905–1907 рр. Їхньою кульмінацією вважається Золотоніско-Коробівське збройне повстання 18 жовтня 1905 р.

Керівним органом регіонального самоуправління стало повітове земство – одне із найпрогресивніших на Полтавщині за своїм складом. У різні часи його гласними були вчений-енциклопедист М. О. Максимович, історики І. В. Лучицький і В. П. Науменко, всесвітньо відомий борець І. М. Піддубний, поет А. А. Савич, державний діяч С. В. Лукашевич (очолював земство) та ін.

У повітовому центрі від поч. XX ст. працювали чоловіча та жіноча гімназії, а на місцях – церковно-парафіяльні, земські школи та школи грамоти. Осередками охорони здоров'я у краї стали Золотоніська повітова земська лікарня, 14 лікарських дільниць і фельдшерські пункти.

Великі випробування випали на долю наших краян у роки Першої світової війни 1914–1918 рр. та Української революції 1917–1921 рр. Мужність драбівчанина Г. П. Приймака на фронтах війни була відзначена чотирма Георгіївськими хрестами, а уродженця Бубнівської Слобідки К. Д. Келепа – трьома.

У 1917 р. постала Золотоніська повітова рада як орган Української Центральної ради. Наприкінці січня до Золотоноші вступив червоногвардійський загін, одначе радянська влада протрималася в краї лише до березня 1918 р., бо його терени зайняли австро-німецькі війська. За Гетьманату відбулося два золотоніські повстання (у травні та листопаді). Від серпня до грудня 1919 р. край перебував під владою денікінців. Уродженець с. Деньги С. П. Шелухін став Генеральним суддею та міністром юстиції УНР, його односельчанин генерал-хорунжий А. М. Вовк – один із організаторів Першого зимового походу Армії УНР, а контрадмірал М. І. Білинський (Драбове-Барятинське) – міністр морських справ, міністр внутрішніх справ УНР.

РАДЯНСЬКА ДОБА

Після поразки Української революції й загибелі УНР в краї на понад 70 років утвердилася радянська влада. 1920 – 30-ті роки характеризувалися суттєвими змінами адміністративно-територіального устрою. 7 березня 1923 р. на мапах України з'явився Золотоніський район, котрий займав хіба що п'яту частину колишнього однойменного повіту. Поряд з цим у березні – квітні того ж року на колишніх повітових теренах взяли прописку Гельмязівський, Драбівський, Іркліївський, Канівський (Лівобережжя), Ковалівський (пізніше Бирлівський), Чорнобаївський, Шрамківський і Вереміївський (згодом Жовнинський), Піщанський райони (два останні невдовзі було зліквідовано). Реформаторські метаморфози мали своє продов-

ження: райони підпорядковувалися окру́гам (Золотоніській, потім Черкаській, Шевченківській; Драбівщина – Прилуцькій), а від 1930 р. – безпосередньо столиці (м. Харкову). Із запровадженням через два роки обласного поділу названі райони увійшли до складу спочатку Київської, а в 1937 р. – новоствореної Полтавської області.

Оговтавшись від післявоєнної розрухи та голоду 1921 – 1923 рр., наші земляки потрапили у вир радянської модернізації. На виконання програми більшовицької індустріалізації в Золотоноші стали до ладу ремонтно-механічний, м'ятний, маслоробний, крохмале-патоковий, конопляний заводи, швейна фабрика, чинбарня та інші підприємства.

«Великий перелом» і повний демонтаж НЕПу приніс і насильницьку колективізацію, яка супроводжувалася розоренням зразкових селянських господарств («розкуркулюванням»). Прикладом спротиву колгоспному будівництву стало стихійне Драбівське повстання 1930 р. Воно було жорстоко придушено, а найбільш активних його учасників стратили (лише в с. Перервинці було розстріляно 18 повстанців).

Одним із прямих наслідків демонтажу усталених форм господарювання на селі став голод 1932–1933 рр., який обернувся тисячами смертей наших краян. Лише в Чорнобаївському й Ірклiївському районах від голоду загинуло близько 3,5 тис. осіб. У Гельмязові голодна смерть обірвала життя кожного 8-го мешканця, в Калениках – кожного 5-го, Піщаному – 4-го, а в Богданах, Підставках і Плешканях – кожного 3-го. Лише в другій половині 1930-х рр. було дещо здолано кризу колективного господарювання й окремі колгоспи досягли певних виробничих успіхів. До таких, зокрема, належали колективні господарства, які працювали в Піщаному, Чапаєвці, Дмитрівці, Ірклієві та ін. Значну роль у налагодженні сільгоспвиробництва зіграли Золотоніська, Гельмязівська, Драбівська, Кононівська, Чорнобаївська МТС.

Деякі позитивні зрушення відбувалися в духовній сфері, зокрема, було в основному ліквідовано неписьменність і

відбувся перехід до обов'язкової початкової освіти, зростала мережа семирічних і повних середніх шкіл, створювалися культурні осередки. У Золотоноші функціонували педагогічний та агрономічний технікуми, медична школа й школа механізації сільського господарства. У Чапаєвці 7 червня 1936 р. було відкрито перший у республіці сільський стадіон. Одначе уся освітньо-культурна галузь перебувала під ідеологічними пресом тоталітарної радянської системи.

Тридцяті роки XX ст., особливо друга їх половина, характеризуються розгулом сталінських політичних репресій, вістря яких насамперед було спрямовано проти інтелігенції та духовенства. Їхніми жертвами стали тисячі наших краян, серед них поет М. Драй-Хмара, сатирик Ю. Ґедзь, просвітник М. Злобинець, художники І. Шульга й І. Падалка та ін.

З початком німецько-радянської війни вже у вересні 1941 р. наш край опинився під нацистською окупацією. Нацисти та їхні посібники знищили понад 10 тис. наших краян, біженців та військовополонених. Попри жорстокі репресії наші краяни не стали на коліна перед окупантами й Золотоніщину охопило полум'я антинацистського спротиву. У Золотоноші в 1942 р. діяла підпільна організація, а в низці сіл – підпільні групи. Боролися проти окупантів і бійці Гельмязівського (командир Ф. Д. Горєлов, 1941 р., загін було розгромлено), Золотоніського (М. І. Савран, 1943 р.), Жовнинського (Н. А. Червяковський, 1943 р.) партизанські загони. Українським штабом партизанського руху у серпні 1943 р. на територію краю було десантовано партизанський загін під командуванням М. Р. Соболєва-Кузьміна, у лави якого влилося багато наших земляків.

Визволення Золотоніщини від нацистської окупації відбулося 21–29 вересня 1943 р., безпосередню участь у ньому взяли війська 3-го гвардійського Сталінградського механізованого корпусу, 23-ї, 218 і 138-ї дивізій, 662-й близькобомбардувальний авіаполк та інші формування Воронезького фронту. Золотоношу було очищено від окупантів 22 вересня 1943 р.

Учасниками війни з нацизмом стали десятки тисяч наших земляків, більше половини фронтовиків загинуло у воєнному вирі. Уродженці краю демонстрували яскраві зразки героїзму й самопожертви, десятки тисяч були нагороджені орденами й медалями. Мужність 23 уродженців краю відзначена званням Героя Радянського Союзу, а 7 стали повними лицарями ордена Слави. Людиною-легендою по праву вважають нашого земляка із села Нехайки, уславленого льотчика-аса І. Н. Степаненка, подвиги якого в полум'яному небі відзначені двома Золотими зірками Героя.

У важкі повоєнні роки, що супроводжувалися розрухою й голодом 1946–1947 рр., жителі краю самовіддано відбудовували господарську й соціально-культурну сфери. Уже наприкінці 1940-х рр. звитяжна праця ланкових П. Д. Кисіль та В. П. Зінник з Чорнобаївщини була відзначена званням Героя Соціалістичної Праці.

Від січня 1954 р. райони Золотоніщини опинилися в складі новоствореної Черкаської області. У другій половині 1950-х рр. суттєво зменшилася чисельність населених пунктів, адже деякі з них потрапили в зону затоплення у зв'язку з будівництвом Кременчуцької ГЕС. Рішенням Черкаського облвиконкому (липень 1958 р.) було знято з обліку чи об'єднано з іншими населеними пунктами понад 40 поселень краю. А результатом чергових адмінреформ 1959–1963 рр. стала ліквідація Гельмязівського, Іркліївського й Шрамківського районів, які приєднали (відповідно) до Золотоніського, Чорнобаївського й Драбівського районів.

Попри труднощі й негаразди, певні зрушення спостерігалися в розвитку сільського господарства. Аграрними лідерами краю були колгоспи «Більшовик» (с. Дмитрівка), ім. Т. Шевченка (пізніше «Маяк», с. Піщане), ім. Чапаєва (с. Чапаєвка), держплемзавод (с. Коробівка), радгоспи ім. Комінтерну й «Безбородьківський» та ін.

На Золотоніщині зародився рух доярок-п'ятитисячниць (надоювали уже в 1970-х по 5 тис. молока на корову), і в їхній когорті були Герої праці В. М. Левчик, Н. В. Рева

(обидві – с. Дмитрівка), В. Двірна (с. Старий Коврай), М. О. Марченко (с. Благодатне), М. Д. Слюсар (с. Піщане). Далеко за межами краю линула слава про знатних механізаторів О. Т. Сологуба (с. Нова Дмитрівка), Г. С. Неруха (с. Коврай), В. К. Киву (с. Плешкані), І. Пуха (с. Демки), М. А. Собка, Ю. О. Бєлякова (обидва – с. Хрущівка). На всю Україну прославилися господарства, які очолювали Герої праці Л. О. Іванищенко (с. Скородистик), М. В. Консовський (с. Привітне), К. О. Полатайло (с. Новоукраїнка).

У 1950–70-х рр. пожвавився промисловий розвиток краю. Так, у Золотоноші запрацювали м'ятний, консервний та пивний заводи, маслоробний комбінат, комбінат хлібопродуктів, швейна та парфумерна фабрика. Промисловим лідером Золотоніщини став Пальмірський цукрозавод, який випустив свою першу продукцію в 1970 р. Виробничі успіхи демонстрував і Іркліївський маслосирзавод. У Чапаєвці працював завод просочування деревини.

У другій половині 1970-х рр. краєм проліг магістральний газопровід Уренгой – Помари – Ужгород. Це уможливило газифікацію багатьох населених пунктів Золотоніщини.

В УМОВАХ НЕЗАЛЕЖНОЇ ДЕРЖАВИ

На початковому етапі української незалежності край переживав великі труднощі соціально-економічного характеру. Кризові явища спостерігалися в промисловості, а відтак не витримали ударів ринкової стихії заводи «Супутник», залізобетонних конструкцій, консервний, фабрика художньої вишивки (Золотоноша). Скоротили своє виробництво РМЗ, цукрозавод, маслоробний комбінат.

Разючими були наслідки кризи в сільгоспвиробництві. За десятиріччя (від 1990 р.) виробництво зерна скоротилося в 1,2 рази, цукрових буряків – у 3, овочів – у 10, молока – удвічі, м'яса – 4, яєць – у 6,8. Поголівя ВРХ зменшилося удвічі, свиней – у 4, птиці – у 5 разів.

У результаті реформування аграрного сектору в селі остаточно утвердилися приватно-орендні відносини й постали господарства нового типу: сільгосптовариства з обмеженою відповідальністю (СТОВ), приватні сільгосппідприємства (ПСП), агрофірми(АФ), дочірні підприємства (ДП) тощо. Після цих змін, здолавши кризові негаразди, багато сільгосппідприємств почали демонструвати позитивну динаміку свого розвитку.

Рік 2020 ознаменувався доволі суттєвими перетвореннями в адміністративно-територіальній історії Золотоніщини: черкаське Лівобережжя відтоді репрезентує єдиний Золотоніський район, а Драбівський і Чорнобаївський стали надбанням історії.

Десятки золотоніщан узяли участь у подіях Помаранчевої революції 2004 р. та Революції Гідності 2013 – 2014 рр. З початком гібридної війни, яку розв'язала проти України в 2014 р. путінська Росія, а особливо після відвертого вторгнення рашистів 24 лютого 2022 р., тисячі золотоніщан стали на захист рідної землі. На жаль, у цій священній війні з ворогом загинуло й зникло безвісти багато наших земляків. Мужність кількох воїнів-золотоніщан відзначена званням Героя України, десятків – орденами, а понад 100 – медалями та іншими відзнаками. Тисячі мешканців краю беруть активну участь у волонтерському русі, переказують кошти для зміцнення ЗСУ.

СЬОГОДЕННЯ РАЙОНУ

Провідною галуззю сьогоденного економічного життя Золотоніщини залишається сільське господарство. Нині аграрний сектор репрезентовано 389 господарствами (в т. ч. 179 фермерськими). Показники європейського рівня демонструють потужні сільгосппідприємства: СТОВ «Агрофірма «Маяк» (засновник Герой України М. С. Васильченко, директор О. М. Васильченко), ПСП «Плешкані»

(директорка – Л. І. Лисун), корпорація «Дніпро» (Петро, Андрій, Олексій, Григорій Душейки), СТОВ АФ «Великий Хутір» (В. А. Шинкаренко), СТОВ «АГРОКО» (І. В. Потапенко), СТОВ «Придніпровський край» (А. Г. Іщенко), СТОВ «Гранекс-Черкаси» (Том Ван Гоі), СТОВ «Благодатне» (засновник А. В. Марченко, директор О. А. Марченко), СТОВ «Прогрес» (директор В. Ф. Лисенко) та ін.

Щодо промислової галузі, то в сьогоденні вона представлена переважно підприємствами харчової промисловості, котрі розташовані в райцентрі. Одним із флагманів виробництва по праву вважають Золотоніський маслоробний комбінат. Успішно функціонують підприємства ДП «Роял Фрут Гарден Іст», ТОВ ПП «Еконія», ПП «Імперіал Плюс», ТОВ «М'ясорибторг», ТОВ «ФЕС УКР», ТОВ «Грунвег», ТОВ «Омега Три» та ін. Серед підприємств лісотехнічної промисловості чільне місце належить Золотоніському лісовому господарству. На території району здійснюється виробництво парфумерних та косметичних засобів, паперових канцелярських виробів, деревини, хлібобулочних виробів, напоїв, розчинної кави, молочної продукції, круп, борошна, макаронних виробів, риби, м'ясопродуктів, олії, солодощів тощо.

Златокрай має розгалужену освітню мережу, котра репрезентована Золотоніським фаховим коледжем ветеринарної медицини (як відокремлений підрозділ Білоцерківського національного аграрного університету), двома професійними ліцеями (м. Золотоноша, с. Іркліїв), 80 загальноосвітніми закладами, 42 дошкільними установами. У Золотоноші функціонує академічний ліцей «Імпульс» (комунальний заклад Черкаської обласної ради). До послуг юних мешканців краю – 8 позашкільних закладів та 3 ДЮСШ.

На Золотоніщині нині працює 127 закладів культури й 576 клубних формувань, 54 колективи художньої самодіяльності носять звання «народний», 4 – «зразковий». Свої послуги жителям краю пропонують 122 бібліотеки. Юні

мешканці краю мають змогу навчатися в Золотоніській школі мистецтв ім. С. Баштана, а також у Чорнобаївській школі мистецтв і Драбівській дитячій музичній школі.

Запроваджено та присуджується чотири літературні премії: імені Миколи Терещенка (в галузі художнього перекладу), Михайла Старицького, Михайла Масла, Івана Дробного.

Важливими осередками пам'яті стали Золотоніський, Благодатнівський, Великохутірський, Гельмязівський, Домантівський, Драбівський, Піщанський, Чорнобаївський краєзнавчі музеї, а також природно-історичний комплекс Григорія Сковороди (с. Коврай), літературно-меморіальний музей М. Старицького (с. Кліщинці), музей Михайла Максимовича (с. Богуславець) та «Козацькі землі України» (с. Вереміївка). Всього в районі функціонує 17 музеїв. Зареєстровано 6 об'єктів культурної спадщини, а 9 церковним спорудам краю – понад 100 років.

Осердям медичної галузі краю є знана на Черкащині Золотоніська багатопрофільна лікарня (кластерний заклад)*. Багатопрофільні медзаклади працюють також у Чорнобаї та Драбові. Медичне обслуговування на первинному рівні забезпечують 5 центрів первинної медико-санітарної допомоги, 32 лікарські амбулаторії сімейної медицини, 57 ФАПів та фельдшерських пунктів та 42 медпункти тимчасового базування.

Виконавчу владу в районі здійснює Золотоніська районна військова адміністрація (начальник – Ю. С. Дудка). Органом місцевого самоврядування, який представляє спільні інтереси територіальних громад району, є Золотоніська районна рада (голова – Б. Г. Євмина).

---

* *Кластерний заклад охорони здоров'я — це багатопрофільна лікарня у спроможній мережі госпітального округу, що забезпечує потреби населення у лікуванні найпоширеніших захворювань. Такі заклади обслуговують територію, де проживає щонайменше 120 тис. осіб, надаючи спеціалізовану допомогу та реабілітацію.*

ЗОЛОТОНІСЬКІ ЗНАМЕНИТОСТІ

Щедра на таланти золотоніська земля виколихала багатьох відомих достойників духу, котрі зажили загальнонаціональної, а деякі з них – і світової слави. Варто підкреслити, що саме Златокрай подарував Україні людину-академію М. О. Максимовича (народився на х. Тимківщина, нині с. Богуславець). Родом із м. Золотоноша – вчений-біохімік зі світовим іменем О. М. Бах та знаменитий індолог О. П. Баранников, а з с. Маліївка – відомий математик М. Є. Ващенко-Захарченко. Знані в Україні літературознавці – драбівчанин І. О. Дзеверін і уродженець с. Нехайки Б. А. Деркач стали академіками НАН України і Шевченківськими лауреатами. Варто згадати й патріарха українського краєзнавства, заслуженого вчителя України М. Ф. Пономаренка (с. Підставки).

Доволі помітним є слід золотоніщан в українській літературі. Серед майстрів літературного слова – творець романсу «Чорнії брови, карії очі» К. Д. Думитрашко (м. Золотоноша) й побратим Т. Шевченка О. О. Навроцький (с. Антипівка), поети К. О. Білиловський (с. Вознесенське), Охрім Варнак (с. Коврай), М. О. Драй-Хмара (с. Малі Канівці), М. І. Терещенко (с. Щербинівка), О. П. (Олелько) Островський (м. Золотоноша), М. К. Масло (с. Мойсівка), І. С. Дробний (с. Богуславець) і М. Г. Василенко (с. Драбівці), драматург і корифей театру М. П. Старицький (с. Кліщинці), сатирик Юхим Ґедзь (О. В. Савицький, м. Золотоноша), прозаїки Іван Ле (І. Л. Мойся, с. Мойсинці), В. Г. Рутківський (Шевченківський лауреат, с. Хрестителево) і С. Л. Носань (с. Дубинка) та ін.

У Золотоноші розпочала свою сценічну діяльність осяйна зірка національного театру й кіно Н. М. Ужвій. Кілька уродженців Золотоніщини стали театральними знаменитостями й титуловані високим званням «народний артист України». У їхньому числі – Шевченківський лауреат А. П. Гончар (с. Деньги), а також Ю. П. Бакум

(с. Матвіївка), В. М. Дудник (с. Вознесенське), В. М. Нечепоренко (м. Золотоноша), Б. В. Романицький (с-ще Чорнобай), В. Ю. Чечот (с. Свічківка).

Помітним є внесок наших краян і в розвиток музичного мистецтва. Уже впродовж понад 20 років очолює Національну оперу народний артист України П. Я. Чуприна (м. Золотоноша). Чарувала своїм співом пісенна зірка, Шевченківська лауреатка Д. Г. Петриненко (с. Білоусівка), оперною співачкою світового рівня стала народна артистка Людмила Монастирська (с. Іркліїв). Лідеркою уславленого тріо бандуристок «Дніпрянка» була народна артистка Ю. П. Гамова (с. Бубнівська Слобідка). Уславилися своєю виконавською майстерністю й бандурист С. В. Баштан та кобзар М. Д. Коваль (обидва із с. В. Хутір). Відомим хореографом став М. П. Коломієць (с-ще Драбів).

Серед наших земляків є й знані в Україні та світі майстри образотворення. Насамперед слід нагадати про дещо призабутого мистця високого лету, уродженця с. Кропивна І. М. Шульгу, який згинув у сталінських катівнях. Творчість кількох наших земляків відзначена високим званням народного художника України. У їхньому числі – відомий графік і монументаліст, один із творців пам'ятника Голодомору (Київ, Торонто), академік мистецтв В. Є. Перевальський (с. Бубнівська Слобідка), Шевченківський лауреат М. П. Бабак (с. Воронинці) та відомий живописець В. О. Приходько (м. Золотоноша). Лауреатом Національної премії ім. Т. Шевченка став і відомий художник, мистецтвознавець, музейник і видавець В. В. Недяк (с. Вереміївка).

Уродженці Золотоніщини залишили свій вагомий слід у релігійно-церковній історії України. Серед духовних достойників – архієпископи Юрій (Ю. Міхновський, с. Піщане) і Симон (С. Теодорський, м. Золотоноша), єпископи Єпифаній (Є. Канівецький, с. Богушкова Слобідка, нині Благодатне), Анатолій (А. Мелесь, м. Золотоноша), архімандрити Йоасаф (Й. Мохов, останній ректор Києво-Могилянської академії, с. Жовнино), Кронід (К. Сакун, намісник

Києво-Печерської лаври, с-ще Драбів), Іван (Й. Ільницький, с. Білоусівка), Кирило (С. Говорун, м. Золотоноша) та ін.

Чимало наших краян сягнули вражаючих спортивних вершин. Село Красенівка є малою Батьківщиною непереможного борця й світового рекордсмена І. М. Піддубного, а Золотоноша – міжнародного гросмейстера І. Є. Болеславського. Чемпіонські титули на Параолімпійських іграх вибороли біатлоністи Л. В. Павленко (с. Дмитрівка) і Г. В. Вовчинський (с. Білоусівка). У смт Чорнобай нині мешкає легендарний олімпійський чемпіон А. І. Хіміч.

* * *

Попри нинішні негаразди й випробування, пов'язані із широкомасштабною війною путінської московії проти України, жителі Золотоніського краю не втрачають оптимізму й віри в краще прийдешнє. Вони впевнені в нашій Перемозі над рашистами і роблять усе задля її наближення!

ЮВІЛЕЙНІ ДАТИ*

450 років першої документальної згадки про **м. Золотоноша** (1576 р.).

410 років першої документальної згадки про **с. Гельмязів** (1616 р.).

395 років першої документальної згадки про **с. Антипівка** (1631 р.).

370 років першої документальної згадки про **с-ще Чорнобай** (1656 р.).

360 років антимосковського й антистаршинського повстання козаків Переяславського полку та першої документальної згадки про **села Богдани, Підставки, Плешкані, Слюжчину Слобідку** (у 1958 р. приєднано до с. Антипівка); (1666 р.).

355 років першої документальної згадки про **с. Перервенці** (1671 р.).

345 років першої документальної згадки про **с. Коробівка** (1681 р.).

335 років першої документальної згадки про **с. Воронинці** (1691 р.).

325 років від дня народження богослова, перекладача, викладача Києво-Могилянської академії **архієпископа Симона** (в миру Симеон Федорович Теодорський, 1701–1754 рр., м. Золотоноша).

295 років першої документальної згадки про **с. Лукашівка** (1731 р.).

265 років першої документальної згадки про **с. Львівка**; переведення з Коробівки до Золотоноші **Благовіщенського (Зозулівського) монастиря** (1761 р.)

255 років освячення **Преображенської церкви Красногірського монастиря** (1771 р.).

* У цьому блоці інформацію подано в межах року, без конкретних дат.

245 років створення Золотоніського повіту Київського намісництва; початку діяльності магістрату Золотоноші; першої документальної згадки про **с. Софіївка, х. Гришківка** (хутір Гришків, у 1982 р. увійшов до складу м. Золотоноша), **х. Тимківщина** (Тимківка, Згарська Тимківка, у 1958 р. приєднана до с. Богуславець), (1781 р.); від дня народження поета, перекладача, дослідника Кавказу **Василя Федоровича Тимківського** (1781–1832 рр., с. Деньги).

185 років освячення **Троїцької церкви** (с. Гельмязів, 1841 р.).

170 років першої документальної згадки про **с. Ковтунівка** (1856 р.).

165 років Благодатнівській школі (1861 р.).

160 років початку діяльності **Золотоніської земської лікарні** (1866 р.).

130 років початку виробничої діяльності **Золотоніського лікеро-горільчаного заводу** й започаткування харчової фабричної промисловості в краї (1896 р.).

155 років освячення **Свято-Успенської церкви** (с. Богушкова Слобідка, нині Благодатне, 1871 р.).

150 років від дня народження художника й педагога **Івана Дем'яновича Євсейського** (1876–1937 рр., с. Мельники).

120 років початку діяльності **Золотоніської прогімназії**; створення М. Злобинцем **повітової організації «Громада»**; **довготривалого страйку** на Золотоніському паровому млині Зархина-Рабиновича (1906 р.).; від дня народження заслуженого зоотехніка України, громадсько-політичного діяча **Андрія Іларіоновича Плішка** (1906–1973 рр., с. Велика Бурімка).

95 років початку виробничої діяльності **Драбівської МТС** (1931 р., с-ще Драбів).

85 років початку н**ацистської окупації Золотоніщини**, масових розстрілів євреїв та Бакаївської трагедії (вересень – листопад 1941 р.).

80 років початку голоду 1946–1947 рр.

75 років відкриття нового приміщення **Чорнобаївської районної бібліотеки** (1951 р.).

70 років адміністративної реєстрації **с. Комінтерн** (нині Привітне, 1956 р.).

60 років початку виробничої діяльності **Черкаського управління меліоративних систем** (с. Чапаєвка, нині Благодатне, 1966 р.).

35 років освячення відбудованої П**реображенської церкви Красногірського монастиря** (серпень 1991 р.).

СІЧЕНЬ*

01. 01. – 90 років від дня народження міністра будівництва й експлуатації автомобільних шляхів УРСР (1987–1990 рр.) **Віктора Тимофійовича Гуца** (1936–1997 рр., с-ще Чорнобай); 80 років аграрія, Героя України **Миколи Семеновича Васильченка** (нар. 1946 р., с. Франківка).

06. 01. – 65 років від дня народження дипломата, Надзвичайного і Повноважного посла України в Алжирі, Камеруні, Малі, Нігерії **Валерія Миколайовича Кірдоди** (нар. 1961 р., с. Гельмязів).

09. 01. – 90 років від дня народження письменника **Вадима Івановича Пепи** (1936 – 2025, с-ще Драбів).

16 січня – 95 років від дня народження поета і прозаїка І**вана Семеновича Дробного** (1931–2018 рр., с. Богуславець).

ЛЮТИЙ

25 (13). 02. – 165 років від дня народження письменника, актора, громадсько-політичного діяча **Жарка (Жарченка) Якова Васильовича** (1861–1933 рр., жив у с. Гельмязів).

28 (16). 02. – 200 років від дня народження філософа й педагога **Памфіла Даниловича Юркевича** (1826–1874 рр., с. Ліпляве).

БЕРЕЗЕНЬ

07. 03 (23. 02). – 125 років від дня народження письменника **Семена Дмитровича Скляренка** (1901–1962 рр., с. Келеберда).

09. 03. – 90 років від дня народження актора, режисера, заслуженого діяча мистецтв України **Володимира Микитовича Артеменка** (1936–2008 рр., с. Мельники).

18 (30). 03. – 135 років від дня народження актора і режисера, народного артиста України, Шевченківського лауреата **Бориса Васильовича Романицького** (1891–1988 рр., с-ще Чорнобай).

18. 03. – 125 років від дня народження письменника **Василя Григоровича Безпалого** (1901–1980 рр., с. Мельники).

19. 03. – 165 років від дня народження письменника, педагога, природознавця **Олексія Трохимовича Грабини** (1861–1924 р., пом. у м. Золотоноша).

24. (11) 03. – 120 років від дня народження доярки, Героя соціалістичної праці **Євдокії Антонівни Кириченко** (1906–1992 рр., с. Дмитрівка).

25 (13). 03. – 145 років від дня народження вченого-хіміка, професора **Сергія Даниловича Комарецького** (1881–1952 рр., с. Іркліїв).

29. 03. – 85 років від дня народження медичного діяча, заслуженого лікаря України **Анатолія Івановича Фесуна** (1941–2003 рр., с. Бубнівська Слобідка).

30. (17.) 03. – 195 років від дня народження вченого-правознавця, педагога, заслуженого професора **Василя**

* З об'єктивних причин це видання не претендує на вичерпність інформації про ювілярів-краян.

Григоровича Демченка (1831–1914 рр., с. Деньги); 130 років від дня народження письменника-сатирика й драматурга **Юхима Гедзя** (Олексія Васильовича Савицького, 1896–1937 рр., м. Золотоноша).

КВІТЕНЬ

? 04. – 135 років від дня народження заслуженого лікаря України **Трохима Прокоповича Кисельова** (1891–1967 рр., прац. у с. Шрамківка).

01. 04 – 90 років від дня народження письменника, редактора й перекладача **Григорія Павловича Карпенка** (1936–2018 рр., с. Чапаєвка, тепер Благодатне).

25. 04. – 100 років від дня народження вченого-медика, професора **Івана Никифоровича Ляшенка** (1926–2012 рр., с. Чапаєвка, тепер Благодатне); 85 років від дня народження спортсмена, заслуженого тренера України **Миколи Олексійовича Кривоноса** (1941–2024, с. Красенівка).

ТРАВЕНЬ

01. 05. – 105 років від дня народження військового льотчика, Героя Радянського Союзу **Григорія Лаврентійовича Світличного** (1921–1992, с. Дмитрівка)

07. 05. (25. 04.) – 140 років від дня смерті поета, перекладача, теолога, етнографа **Костянтина Дмитровича Думитрашка** (1814–1886 рр., м. Золотоноша); 35 років відкриття **Центру культури та дозвілля** (1991, с-ще Драбів).

25. 05. – 80 років від дня народження вченого, громадсько-політичного діяча, лауреата Державної премії в галузі науки і техніки України **Віктора Володимировича Луговського** (нар. 1946 р., с. Веселий Хутір).

26. 05. – 80 років від дня народження вченого-філософа й політолога, педагога, професора, заслуженого працівника освіти України **Миколи Павловича Іщенка** (нар. 1946 р., с. Вершина-Згарська).

ЧЕРВЕНЬ

07. 06. (26. 05.) – 205 років від дня народження науковця, публіциста, перекладача, громадсько-політичного діяча **Миколи Івановича Гулака** (1821–1899 рр., жив у с. Олімпіадівка); 90 років відкриття першого в Україні сільського стадіону (1936 р., с. Чапаєвка, нині Благодатне).

15. 06. (03. 06.) – 165 років від дня народження письменника й публіциста **Охріма Варнака** (Онопрія Омеляновича Василенка), 1861–1921 рр., с. Коврай).

16. 06. – 70 років від дня народження громадсько-політичного діяча, заслуженого працівника сільського господарства України **Володимира Луковича Лук'янця** (1956–2014 рр., с. Бакаєво).

26. 06. – 95 років від дня народження вченого-ботаніка, флориста, лауреата Державної премії в галузі науки і техніки України **Володимира Гавриловича Собка** (1931 – 2019 рр., х. Григорівка, нині с. Лукашівка).

30. (17.) 06. – 115 років від дня народження вченого-аграрія, академіка, державного діяча **Андрія Степановича Шевченка** (1911–1996 рр., с. Деньги).

ЛИПЕНЬ

02. 07. – 75 років від дня народження аграрія, заслуженого працівника сільського господарства України, громадсько-політичного діяча, народного депутата України 2-го скликання **Петра Григоровича Душейка** (нар. 1951 р., с. Вереміївка).

03. 07 (21. 06). – 145 років від дня народження громадсько-політичного діяча, публіциста, одного з лідерів робітничого сіоністського руху, члена Української Центральної Ради **Бера (Дова) Мовшевича (Мойсейовича) Борохова** (1881–1917 рр., м. Золотоноша).

13. 07 (01. 07). – 175 років від дня народження лікаря, письменника, громадсько-політичного діяча, брата композитора М. В. Лисенка **Андрія Віталійовича Лисенка** (1851 – 1910 рр., с. Жовнино).

22. 07. – 40 років від дня смерті акторки театру і кіно, народної артистки України **Наталії Михайлівни Ужвій** (1898–1986 рр., грала на сцені Золотоніського театру в 1916–1922 рр.).

27. 07. – 60 років від дня народження співака, народного артиста України **Михайла Петровича Тищенка** (нар. 1966 р., дитячі роки пройшли в с. Гельмязів).

СЕРПЕНЬ

04. 08. – 50 років від дня народження спортсмена-футболіста, тренера Національної збірної Латвії з футболу **Мар'яна Васильовича Пахар** (нар 1976 р., с-ще Чорнобай).

20. 08. – 115 років від дня народження військового діяча, Героя Радянського Союзу **Віктора Макаровича Жагала** (1911 – 1987 рр., ст. Драбово-Баратинська).

28. 08. – 80 років від дня народження актора, заслуженого діяча мистецтв України **Віктора Петровича Гончара** (нар. 1946 р., с. Деньги).

29. 08. – 85 років від дня героїчної загибелі військового льотчика, Героя Радянського Союзу **Семена Андрійовича Куниці** (1914–1941 рр., с. Великий Хутір).

31 (18). 08. – 125 років від дня народження педагогині, громадсько-політичної діячки **Надії Михайлівни Моложавої** (1901–1989 рр., с. Велика Бурімка).

ВЕРЕСЕНЬ

14. 09. – 105 років від дня народження художника, етнографа, заслуженого майстра народної творчості України **Івана Івановича Лисенка** (1921–1997, с. Золотоношка).

16. 09. – 45 років від дня народження спортсменки (біатлон), параолімпійської чемпіонки, заслуженого майстра спорту України **Людмили Вікторівни Павленко** (нар. 1981 р., с. Дмитрівка).

19 (06). 09. – 120 років від дня народження педагога й краєзнавця **Костянтина Антоновича Сакуна** (1901–1970-ті рр., с-ще Драбів).

25. 09. – 105 років від дня народження військового діяча, повного лицаря ордена Слави **Андрія Леонідовича Дерев'янка** (1921–1998 рр., с. Ковтуни).

ЖОВТЕНЬ

08. 10. – 155 років від дня народження спортсмена, шестиразового чемпіона світу з боротьби **Івана Максимовича Піддубного** (1871–1949 рр., с. Красенівка).

ЛИСТОПАД

07. 11. – 80 років від дня народження вченого-фізіолога, педагога, заслуженого діяча науки і техніки України **Володимира Сергійовича Лизогуба** (нар. 1946 р., дит. і юнацькі роки пройшли в м. Золотоноша).

10. 11. – 90 років від дня народження актора театру і кіно, народного артиста України, Шевченківського лауреата **Андрія Петровича Гончара** (нар. 1936 р., с. Деньги).

11. 11 (20. 10). – 155 років від дня народження генерал-лейтенанта, героя французько-російської війни 1812 р. **Дмитра Петровича Невіровського** (1771–1813 рр., с. Прохорівка, жив у м. Золотоноша).

20. 11. – 90 років від дня народження вченого в галузі геолого-мінералогічних наук, наукового співробітника МАГАТЕ **Івана Федоровича Вовка** (нар. 1936 р., с. Липівське).

29. 11. – 25 років заснування літературно-мистецької премії **ім. М. Старицького** (2000 р.).

ГРУДЕНЬ

08. 12. – 75 років від дня народження поета **Миколи Яковича Шамрая** (нар. 1951 р., х. Згар, нині м. Золотоноша).

23. 12. – 100 років від дня народження вченого-кібернетика, заслуженого машинобудівника України **Юрія Тарасовича Мітулинського** (1926–1988 рр., м. Золотоноша).

25. 12. – 100 років від дня народження педагога, організатора освіти, заслуженого вчителя України **Володимира Федоровича Клименка** (1926–1997 рр., с. Мехедівка); 95 років виходу першого номера газети **«Соціалістична Драбівщина»** (1931, с-ще Драбів).

.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бушин М. І., Лисенко А. І. Черкаський край в особах. 1941–2001. Драбівщина. Черкаси : Відлуння-Плюс, 2003. 316 с.
2. Бушин М. І., Ілляшенко Ю. Ю. Черкаський край в особах. 1941 – 2001. Золотоніщина. Черкаси : Відлуння-Плюс, 2003. 336 с.
3. Бушин М. І., Ілляшенко Ю. Ю. Черкаський край в особах. 1941–2001. Місто Золотоноша. Черкаси : Відлуння-Плюс, 2003. 208 с.
4. Голиш Г. М. Пером публіциста : вибрані нариси, статті, інтерв'ю. Черкаси : Вертикаль, 2019. 388 с. : фото.
5. Голиш Г. М. На перетині доль і подій : вибрана публіцистика 2020 – 2025 рр. Черкаси : Вертикаль, 2025. 324 с. : фото 12 с.
6. Голиш Г. М., Лисиця Л. Г. Подорож Златокраєм: нарис історії Золотоніщини та її поселень від давнини до сьогодення : 2-ге вид., випр.. і доп. / Г. М. Голиш, Л. Г. Лисиця. – Черкаси : Вертикаль, 2018. – 580 с. : іл., фото.
7. Голиш Г. М., Воропай А. Ю., Лисиця Л. Г. Село Деньги в українській історії від давнини до сьогодення: люди і події : історико-краєзнавчий нарис / за ред. Г. М. Голиша. Черкаси : Вертикаль, 2022. 328 с. :іл., фото.
8. Козоріз В. П. Драбів і Драбівщина: нариси з історії рідного краю. Черкаси : Вертикаль. 2019. 564 с. : іл., фото.
9. Приліпко М. Чорнобаївщина. Велична історія рідного краю (від найдавніших часів до сьогодення). Черкаси : Вид. Чабаненко Ю. А., 2008. 538 с. : іл., фото.
10. Приліпко М. Чорнобаївщина. Нариси історії населених пунктів (від найдавніших часів до сьогодення). Кн. 1. Черкаси : Вид. Чабаненко Ю. А., 2013. 652 с. : іл., фото.
11. Приліпко М. Чорнобаївщина. Нариси історії населених пунктів. (від найдавніших часів до сьогодення). Кн. 1. Черкаси : Вид. Чабаненко Ю. А., 2014. 566 с. : іл., фото.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

Андрієнко М. 16
Артеменко В. 21

Бабак М. 16
Бакум Ю. 15
Баранников О. 15
Бах О.15
Баштан С. 16
Безпалий В. 21
Беляков Ю. 11
Білиловський К. 15
Білинський М. 7
Болеславський І. 17
Борохов Б. 24
Бут П. 4

Ван Гоі Т. 13
Варнак (Василенко) О. 15, 23
Василенко М. 15
Васильченко М. 12
Васильченко О. 12
Ващенко-Захарченко М. 15
Вовк А. 7
Вовк І. 26
Вовчинський Г. 17

Гамова Ю. 16
Гладкий Й. 6
Гончар А. 15, 25
Гончар В. 24
Горелов Ф. 9
Грабина О. 21
Гулак М. 23
Гуц В. 20

Ґедзь (Савицький) Ю. 9, 15

Двірна В. 11
Демченко В. 21, 22
Дерев'янко А. 25
Деркач Б. 15
Джеджелій Ф. 5
Дзеверін І. 15
Драй-Хмара М. 9, 15
Дробний і. 15, 20
Дудка В. 14
Думитрашко К. 15, 22
Душейко А. 13
Душейко Г. 13
Душейко О.13
Душейко П. 12, 13, 23

Жагало В. 24
Жарко В. 20

Зінник В. 10
Злобинець М. 9

Євмина Б. 14
Євсейський І. 19
Єпифаній (Канівецький) 16

Іван (Ільницький) 17
Іванищенко Л. 11
Іщенко А. 13
Іщенко М. 23

Йоасаф (Мохов) 16

Карпенко Г. 22
Келеп К. 7
Кива В. 11
Кисельов Т. 22
Кисіль П. 10
Кирило (Говорун) 17
Кириченко Є. 21
Кірдода В. 20
Клименко В. 26
Коваль М. 16
Коломієць М. 16
Комарецький С. 21
Консовський М. 11
Кривонос М. 22
Кронід (Сакун) 16
Куниця С. 24

Ле (Мойся) І. 15
Левчик В. 10
Лизогуб В. 25
Лисенко А.24
Лисенко В. 13
Лисенко І. 25

Лисун Л. 12
Луговський В. 22
Лук'янець В. 23
Лукашевич С. 6
Лучицький І. 6
Ляшенко І. 22

Максимович М. 6, 15.
Марченко А. 13
Марченко М. 11
Марченко О. 13
Масло М. 15
Мерінг Ф. 5
Мітулинський Ю. 26
Моложава Н. 24
Монастирська Л. 16

Навроцький О. 15
Наливайко С. 4
Науменко В. 6
Невіровський Д. 26
Недяк В. 16
Нерух Г. 11
Нечепоренко В. 16
Носань С. 15

Острянин Я. 4
Островський О. 15

Павленко Л. 17, 25
Падалка І. 9
Пахар М. 24
Пепа В. 20
Перевальський В. 16
Петриненко Д. 16
Піддубний І. 6, 17, 25
Плішко А. 19
Полатайло К. 11
Пономаренко М. 15
Потапенко І. 13
Приймак Г. 7
Приходько В. 16
Пух І. 11

Рева Н. 10
Романицький Б. 16, 21
Рутківський В. 15

Сакун К. 25
Савич А. 6
Савран М. 9
Світличний Г. 22
Симеон (Теодорський) 16, 18
Скляренко С. 21
Слюсар М. 11
Собко М. 11, 23
Сологуб О. 11
Старицький М. 15
Степаненко І. 10

Телюченко М. 5
Терещенко М. 15
Тимківський В. 19
Тищенко М. 24

Ужвій Н. 15, 24

Федорович Т. 4
Фесун А. 21

Хіміч А. 17

Червяковський Н. 9
Чечот В. 16
Чуприна П. 23

Шамрай М. 26
Шелухін С. 7
Шинкаренко В. 13
Шульга І. 9, 16

Юрій (Міхновський) 16
Юркевич П. 21

ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

Антипівка, с. 15, 18

Бакаєво, с. 23
Білоусівка, с. 16, 17
Благодатне (Богушкова Слобідка, Чапаєвка), с. 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 16,, 19, 20
Богдани, с. 8, 18
Богуславець, с. 15, 20
Боромль, м. 4
Бубнів, м. 5
Бубнівська Слобідка, с. 4, 7, 16, 21
Бузьки, с. 3

Васютинці, с. 3, 4
Велика Бурімка, с. 3, 19, 24
Великий Хутір, с. 16, 24
Вереміївка, с. 3, 16, 23
Вершина Згарська, с. 23
Веселий Хутір, с. 22
Вознесенське, с. 15
Воїнь, м. 4
Воронинці, с. 16, 18

Гельмязів, с. 4, 5, 8, 18, 19, 20, 21, 24
Гладківщина, с. 3
Гришківка, х. 19

Демки, с. 11
Деньги, с. 4, 7, 15, 19, 22, 23, 24, 25
Дмитрівка, с. 8, 10, 11, 17,21, 22, 25
Дніпро, р. 4
Домантів, с. 3, 4, 5
Драбів, с-ще 6, 16, 17, 19, 22. 25
Драбівці, с. 15
Драбово-Баратинське, с. 7, 24
Дубинка, х. 15

Желді, с. 4
Жовнино, с. 3, 16, 24

Збараж, м. 5
Золотоноша, м. 4, 5, 9, 15, 16,17, 18, 19, 21 22, 24, 25, 26
Золотоношка, р. 3
Золотоношка, с. 25

Іркліїв, с. 4, 8. 16. 21

Каленики, с. 4, 8
Кедина Гора, с. 3
Келеберда, с. 21
Кизивер, м. 4
Київ 16
Кліщинці, с. 15
Ковалівка, с. 15
Коврай, с. 11, 15, 23
Ковтуни 4, 25
Ковтунівка, с. 19
Комінтерн (Привітне), с. 11, 20
Коробівка, с. 3, 10, 28
Красенівка, с. 22. 25
Кропивна, р. 8
Кропивна, с. 4, 5, 16
Крутьки 4

Липівське, с. 26
Лихоліти, с. 22, 23
Ліпляве, с. 21
Лукашівка, с. 18, 23
Львівка, с. 18
Лящівка, с. 3, 4

Малі Канівці, с. 15
Маліївка, с. 15
Матвіївка, с. 16
Мельники, с. 6, 19, 21
Мехедівка, с. 26
Мойсинці (Придніпровське), с. 3, 15

Нехайки. с. 10,15
Нова Дмитрівка, с. 11
Новоукраїнка, с. 11

Олімпіадівка, с. 23

Перервенці, с. 8,18
Підставки, с. 8, 15, 18
Пісочен, м. 4
Піщане, с. 3, 4, 5, 8, 10, 11, 16
Плешкані, с. 8, 11, 18
Прохорівка, с. 26

Свічківка, с. 16
Скородистик, с. 11
Слюжчина Слобідка, с. 18
Софіївка, с. 3, 19
Старий Коврай, с. 11
Сула, р. 3
Супій, р. 3

Ташань, м. 4
Тимківщина, х. 15, 19
Торонто, м. 16

Холодне, с-ще 15
Хрестителево,с. 15
Хрущівка, с. 11

Чехівка,с. 3
Чорнобай, с-ще 16, 17, 18, 20, 21
Чумгак, р. 3

Шабельники, с. 4
Шрамківка, с. 22

Щербинівка, с. 15

ЗМІСТ

ЗОЛОТОНІСЬКИЙ КРАЙ:
ШТРИХИ ДО МИНУВШИНИ Й СУЧАСНОСТІ 3

Візитівка району 3
Далека минувшина 3
Край у XIX – поч. XX ст. 5
Радянська доба 7
В умовах незалежної держави 11
Сьогодення району 12
Золотоніські знаменитості 15

ЮВІЛЕЙНІ ДАТИ 18

ЛІТЕРАТУРА 27

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК 28

ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК 30

Довідкове видання

Голиш Григорій Михайлович (авт.-упоряд.)

КРАЄЗНАВЧИЙ КАЛЕНДАР ЗОЛОТОНІЩИНИ: ЮВІЛЕЇ. 2026 РІК

Комп'ютерний набір, редагування	Г. М. Голиш
Оригінал-макет	С. Г. Кандич
Технічний редактор, дизайн обкладинки	С. А. Кандич
Коректорка	Ю. А. Кажукало

Здано до набору 03.01.2026. Підписано до друку 10.01.2026
Формат 60х90/16. Друк офс. Папір офс.
Гарнітура Petersburg C.
Обл. вид. арк. 2,25. Умов. друк. арк. 2,10.
Зам. № 16. Наклад 100 прим.

"Вертикаль"
Видавець та виготівник, друк ФОП Кандич С. Г.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК №1335 від 23.04.2003 р.
18000, м. Черкаси, тел. 067-292-21-83
E-mail: vertical2003@ukr.net